

Ook braak heeft verzorging nodig

Regelingen zoals de EU-steunverlening Akkerbouwgewassen en het Lozingenbesluit met teeltvrije zones, hebben ertoe geleid dat er in Nederland jaarlijks een behoorlijke oppervlakte grond wordt braak gelegd. Maar braak wil niet zeggen dat je er niets aan hoeft te doen.

Tekst: Richard Korver – Foto's: Leveranciers

Met de Steketee Combirol kan je goed een perceel zwarte braak volvelds schoffelen.

Als je een massale groenbemester voor de winter moet omploegen, is er een voorbewerking nodig. Met een frontklepelmaaier maak je het gewas goed klein en verspreid je het. Dit voorkomt een storende laag in de bouwvoor.

Over braak wordt vaak te gemakkelijk gedacht. Want ook braakpercelen en perceelsranden hebben verzorging nodig. Dit geldt niet alleen bij vaste braak, maar zeker ook voor roterende braak die in de vruchtwisseling is opgenomen. Juist bij roterende braak moet je de grond in goede conditie houden voor het gewas dat daar het volgende jaar komt te staan. Je moet dan rekening houden met de structuur van de grond, onkruiddruk en eventueel opslag van bijvoorbeeld een groenbemester. De manier van verzorgen is afhankelijk van de soort braak. Bij zwarte braak moet je de grond gedurende de hele braakperiode zwart houden. Bij groene braak is er een ruime keuze uit gewassen die je kunt telen zoals een grassenmengsel, afrikaantjes, bladrammenas of een mengsel van akkerkruiden. Verder is het voor de verzorging van een braakperceel van belang of je

chemisch onkruid mag bestrijden en of dit zich uitsluitend beperkt tot een pleksgewijze toepassing. Vaak ben je dan toch aangewezen op mechanische bewerkingen.

■ Groene braak

De keuze voor groene braak is vaak een bewuste. Groenbemers kan je telen als bodembedekking, voor de verbetering van de bodemstructuur, beperking van de stikstofuitspoeling of het bestrijden van bepaalde aaltjes. Groenbemers zoals bladrammenas, gele mosterd en bladkool hebben een vlotte beginontwikkeling en een goede bodembedekking, waardoor het onkruid goed wordt onderdrukt. Tagetes (afrikaantjes) en raketblad echter hebben een lange kiemplant fase waardoor onkruid kan kiemen en ontwikkelen. Mechanische onkruidbestrijding zoals eggen is goed mogelijk. Schoffelen kan ook als het gewas op rijen is

gezaaid. Hierbij moet de rijenafstand echter niet groter zijn dan 25 cm om een goede worteling en bodembedekking te krijgen. Chemische middelen kun je inzetten voor pleksgewijze bestrijding van probleem-onkruiden. Hiervoor kan je bijvoorbeeld een spuitlans of een rugspuit gebruiken.

■ Inkuileffect

Als er voor de winter geploegd moet worden, is er bij een massale groenbemester vaak een voorbewerking nodig. Hiervoor kan je een klepelmaaier, bloter of een messenfrees inzetten waardoor je de massa goed verkort en verspreidt. Het voordeel van een klepelmaaier is de hoge capaciteit en dat deze vrijwel ongevoelig is voor stropen en verstoppen. Een klepelmaaier vraagt ongeveer 22 kW vermogen per meter werkbreedte. De rijsnelheid die je hierbij kan aanhouden, is 8-10 km/h.

De selectielans van Agricult voor de pleksgewijze bestrijding van onkruid.

De onkruidlans van Agricult heeft een schijfvernevelaar om het geconcentreerde middel te verdelen.

Leveranciers

Spuitapparatuur op braakoppervlakken

Mantra/Mankar

Beerepoot Hinloopen, Epe, tel. (0578) 62 99 78

Spuitlans

Agricult B.V., Son en Breugel, tel. (0499) 49 07 14

Micro Plus Combi

Breyendaal Groep, Elst, tel. (0481) 37 82 00

Belangrijk bij het ploegen is dat het onder droge omstandigheden gebeurt en de gewasresten goed worden verdeeld door de bouwvoor. Gebeurt dat niet, dan kan er een compacte, slecht verterende en zure laag ontstaan. Dit heet ook wel het inkuileffect. In het volgende seizoen kan het volggewas hinder ondervinden van deze storende laag.

■ Data groenbemester

Als u kiest voor groene braak, moet er uiterlijk op 31 mei een groenbemester gezaaid zijn die voorkomt op de lijst van toegestane groenbemers. Tot en met 31 augustus mag je de groenbemester niet onderwerken of doodspuiten en het gewas niet oogsten of afvoeren. Ook inkuilen van het gewas op het perceel is niet toegestaan. Maaien en klepelen van de groenbemester voor onderhoud mag wel. Vanaf 1 september is beweiding met eigen vee op het braakperceel toegestaan. Ook mag je vanaf die datum het braakperceel weer inzaaien voor de oogst van volgend jaar. Als u koolzaad, graszaad, luzerne of wintergerst wilt inzaaien, mag dat al vanaf 15 juli.

■ Zwarte braak

Bij zwarte braak wordt er niets op het perceel geteeld. Het perceel moet je zodanig verzorgen dat het ook onkruidvrij blijft. Dit voorkomt problemen door vermeerdering van onkruiden. Daarnaast kunnen bepaalde aaltjes zich ook vermeerderen op onkruiden, terwijl je in de braakperiode de populatie juist wilt terugdringen door de natuurlijke sterfte. Het zwart houden van het braakperceel gaat prima mechanisch. Hiervoor kan je een cultivator of een volvelds schoffelmachine gebruiken. Zodra er onkruiden op het perceel staan, moet je een bewerking uitvoeren.

■ Teeltvrije zones

Bij teeltvrije zones langs watervoerende sloten is de breedte van de strook vaak de beperkende factor. De teeltvrije zone varieert van 25 cm bij granen tot 1,50 meter bij aardappelen en uien. Bij gebruik van bepaalde middelen kan de teeltvrije zone breder zijn. De strook is niet breed genoeg om hier met een trekker langs te rijden. Voor het verzorgen van de teeltvrije zone ben je dus hoofdzakelijk aangewezen op handwerk. In de teeltvrije zone mag je pleksgewijs chemische middelen inzetten. Het is verstandig om vooral probleem-onkruiden en wortelonkruiden die in deze strook staan, te bestrijden. Omdat de onkruiden vaak vanuit de rand het perceel op komen, is het belangrijk om dit bij te houden. Hiervoor kan je een rugspuit gebruiken. Een goed alternatief voor de rugspuit is de spuitlans die via een schijfvernevelaar geconcentreerd product, bijvoorbeeld glyfosaat,

verneveld. Een kap rondom de schijfvernevelaar zorgt ervoor dat er geen drift optreedt. Voor wat grotere oppervlakten of voor het onkruidvrij houden van paden biedt de mankar een goede oplossing. Voor het mechanisch bestrijden van het onkruid in de teeltvrije zone is een tweewielige trekker met frees een oplossing. ■

Ing. Richard Korver is specialist mechanisatie bij DLV Plant B.V.

Voor meer informatie kunt u bellen met DLV plant B.V. te Horst, telefoon (077) 398 75 00.

Tips

- Weet van te voren welk gewasbeschermingsmiddel u gaat inzetten. Bepaalde middelen hebben als voorwaarde een bredere teelt- of spuitvrije zone.
- Houd de juiste doseringen aan bij pleksgewijze onkruidbestrijding. Door een te hoge dosering brandt het blad bovengronds af voordat het systemische middel door de plant is opgenomen.
- Als u in de braakperiode een groenbemester wilt telen om aaltjes te bestrijden, moet u goed weten om welke aaltjes het gaat en welke groenbemester daarop het beste effect heeft.
- Klepel of frees een massale groenbemester voordat je een braakland omploegt. Dit voorkomt een storende laag.